From (the time) when בבל came to בבל

מכי אתא רב לבבל –

OVERVIEW

רב הונא said that from the time that רב came to בבל, we consider א"י as "בבל in regards to saying בכ"ב. Our תוספות will discuss why is it that since רב came to it was considered as "א"י.

פירש הקונטרס והרבה ישיבות -

רש"י explained that from the time that רבל and increased the amount of the ישיבות, we considered א"י, that there are א"י, that there are צעדים מצויין לקיימו.

תוספות presents a question on this explanation:

רב לבבל³ And it is difficult to understand this interpretation, for if indeed it is so, that the reason why בבל is considered א"' is because בבל increased the amount of ישיבות there, what does the גמרא ask on רב הונא from our משנה which states that from עכו northward it is considered הו"ל as far as בפ"נ is concerned?! How can there be a contradiction according to רש"ל, from the בבל was considered המשנה הו"ל. At the time of the משנה indeed שנו was considered הו"ל on account of the משנה ול established there. Therefore מוספות rejects א"י interpretation.

תוספות offers a different explanation.

ומפרש רבינו תם מכי אתא רב לבבל -

And the ר"ת explains that the phrase 'מכי אתא רב לבבל', does not mean that בבל became like מכי after בבל came to בבל, but rather, that we realized that בבל is (and was) like א"י, when בבל בבל -

והורה לנו שמימות יכניה שגלו עמו לבבל החרש והמסגר - and במשמחת מלך יהודה the יכניה the מלך יהודה, whom נבוכדנצר whom, מלך יהודה eleven years before חורבן בית פורבן בית eriled to הרש והמסגר from that point on -

דינה להיות כארץ ישראל לגיטיו -

The rule is that בבל should be like א"י concerning גיטין. The הרש והמסגר were

_

 $^{^{1}}$ ד"ה מכי.

 $^{^{2}}$ רש"י agrees that they were בקיאין לשמה since the time of גלות יכניה.

³ See 'Thinking it over' # 2.

the great תלמידי הכמים in that generation. They assured that בבל became a מקום תורה where there were many ישיבות.

וכן מפרש בריש בכל מערבין 5 (עירובין דף כח,א) ובסוף מרובה (בנא קמא דף פ,א) אחל מפרש בריש בכל מערבין 5 (עירובין דף מרובה בכל בכל בכל and that is also how the מרבין מרובה and the end of 6 מערבין.

יאמר רב הונא אמר רב שרב עצמו לא היה אומר מכי אתא רב לבבל - And the text should not read אמר רב הונא אמר רב הונא אמר רב ; the words 'אמר רב'; the words 'himself would not have said: 'when בר came to בב'.8

ויש מפרשים מכי אתא רב לא רב ממש אלא כלומר רבנים ובעלי תורה:

And some explain that the phrase 'מכי אתא רב', does not refer actually to the אמורא called ב- but rather it means Rabbis and תורה scholars in general. According to this interpretation we can be גורס 'אמר ר"ה אמר רב' was not referring to himself when saying מכי אתי רב לבבל.

SUMMARY

There are three interpretations of the phrase מכי אתא רב לבבל.

- 1. רש"י maintains that בבל received the status of רש"י once מדייע arrived there and established many ישיבות. This made בבל a place where there are עדים מצויין מצויין. Our תוספות rejects this פשט, for how can the גמרא ask a question on רב from the משנה which was written before בבל came to בבל.
- 2. תוספות maintains that רב taught that בבל had the status of א"י since גלות המסגר The ישיבות saw to it that many ישיבות were established in בבל.
- 3. The יש מפרשים say that 'רב' means, רבנים ובעלי תורה; when they came to בבל (before the times of writing the בבל received the status of "א"י.

 $^{^4}$ See רש"י ד"ה מכי או later on פח, סע"א why they were referred to as החרש והמסגר.

⁵ There is a contradiction there as to the opinion of בר whether one can make an עירוב with יש with type of straw). The גמרא attempted to reconcile the contradiction (in the אווי) that the opinion that it is permitted refers to the time after בב came to בבל בשל מאכל אדם. The explanation is (see עירוב, he realized that it is a מאכל אדם and fit for an עירוב, but not that because he came to בבל it became מותר.

 $^{^7}$ It seems that some texts read 'אמר רב אמר רב הונא אמר רב עשינו.

⁸ It would seem that according to s'יש" interpretation, we are certainly not גורס 'אמר רב', for it would be arrogant that בר should say that when I came to בבל and established the ישיבות, that changed the status of ... Our מכי אמא saying that even according to his שיש was not taking any credit at all for the status of בבל כא"י, nevertheless it would seem inappropriate for בבל כא"י to mention his own name; מכי אתא רב

According to interpretations 1&2 we are not גורס 'אמר רב', however according to interpretation #3 we may be גורס 'אמר רב'.

THINKING IT OVER

- 1. How are we to understand the 'רש"י אמר נמי אמר נמי אמר נמי אמר מייי according to 'רש"י איתמר נמי איתמר איתמר נמי is supporting? 9
- 2. מכי אתי רב לבבל כו' disagree as to the meaning of מכי אתי רב לבבל מיי משנה. How can then מענה ask a question on רב from our משנה (indicating that בבל כא"י ask a question on תוספות maintains), perhaps we are to interpret מכי אתי רב לבבל מכי אתי רב לבבל משנה (which preceded משנה)?! 11

⁹ See (מהרש"א (הארוך).

¹⁰ See footnote # 3.

¹¹ See אמ"ה # 78.